Astrid H. Roemer

DealersDochter

2023 Prometheus Amsterdam

BRANDON

'...the scent of smoldering leaves the wail of steamers
how the ghost of you clings...'

De arts had hem gevraagd met hoeveel meisjes hij intussen omgang had. Hij wist het niet precies en hij antwoordde: Heleboel, dokter! Even leek de dokter te glimlachen voordat die haast streng vroeg: En waarom doe jij dat? Hij keek ervan op: Die meisjes willen dat, dokter! Even een stilte. En toen: En jij doet wat de meisjes willen? Bijna kreeg hij een lachbui. Hij wist die net te onderdrukken want de lichtblauwe ogen van de medicus lichtten op en het was alsof de man in zijn binnenkant kon kijken en hem werkelijk zag. Gebruik condooms, zei de dokter vriendelijk: Ook al vind je dat niet stoer maar je went eraan en zo blijf je gezond! Hij had antibiotica meegekregen om zijn druiper te genezen. Dezelfde middag kocht hij inderdaad een dozijn kapotjes maar hij kon niet wennen aan het idee om op het meest belangrijke moment van genot iets dergelijks te moeten doen als een condoom aanschuiven. Hij houdt ook niet van sokken.

Zelfde reden. Bloot wil hij glijden in een paar lekkere schoenen.

Schoenen kreeg hij pas op zijn elfde omdat hij voor het eerst naar een ander dorp zou varen voor een schoolexamen. Die schoenen waren niet van leer en deden geen pijn ook. Die schoenen werden doornat in de regen en ze scheurden kapot. Hij had zijn moeder duidelijk gemaakt niet langer blootsvoets te willen leven. Moeder had haar eigen rubberslippers uitgeschopt en gegeven aan hem. Hij gaf die reeds na een paar uur terug. Zoals zij op blote voeten liep naar de andere vrouwen aan de rivierinham waar de afwas werd gedaan. Het deed haar voetzolen vast pijn en kon haar verwonden. Aangespoelde steentjes. Scherven. Doornige wortels. Alles blijft steken in de verharde modder. Zijn moeder was een stadsmeisje. Geboren en opgegroeid in een drukke stadswijk in Paramaribo, een paar uur varen van waar ze later kwam te wonen met haar man. Zijn vader. Een dorpeling die nooit iets anders sprak dan hun eigen brouwsel van klanken. Hoe was vader aan zo'n mooi stadsmeisje gekomen?

Hij was niet hun oudste. Hij had een oudere zuster en vier broers. Zijn vader en de broers vonden hem een lastig kind. Hij begreep niet wat zij van hem verwachtten maar de toon waarop zij hem aanspraken bleef in hem hangen als iets wat zeer deed, ergens in

zijn gedachten. En dat duurde maar. Dat schreeuwen tegen hem. Dat snauwen. Hij kon geen weerstand bieden. Wist er ook geen antwoord op. Een hond zou zich met de staart tussen de poten verwijderen van zulke mensen. Toen zich een gelegenheid voordeed om weg te blijven van huis greep hij die aan.

Ze waren met de oudere leerlingen op schoolreis. Hij mocht mee omdat hij de hoofdmeester mooie zangvogels had bezorgd. Hij kreeg er meteen spijt van want de vogeltjes werden in een kleine kooi ergens heen gebracht waar zij hoog in de bomen geen verse vruchten zouden vinden om open te pikken en op te eten. Hij stal de portemonnee van de vogeltjesbeul terwijl iedereen spartelend genoot van de Colakreek. En hij verdween met een kleingeldbus naar de binnenstad van Paramaribo.

Hij had met fooi betaald voor de rit. Hij keek wat onwennig rond, zag een Chinees restaurant, ging erheen, liet zijn geld zien, mocht ergens zitten. Hij had zich haast kotsmisselijk gegeten aan gebakken varkensvlees met vetranden, rijst, gestoomde groentestelen. Vrees overviel hem toen hij doelloos liep door een lange straat met gesloten winkels. Hij belandde bij een bank op een pleintje waar een standbeeld stond. Een zwarte man met de polsen in losgebroken boeien. Vrijheidsstrijder? Hij staarde naar het

gevaarte. De ketenen vielen hem op. Slavernijtijd. Hij wendde het hoofd af. Haast duizelig door de middagwarmte doezelde hij weg. Schoot wakker. Schrok: hij had de aardigste meester bestolen en hij was helemaal alleen ver van huis. En het werd donker. Echt donker was het, ook al schoten de stadslichten aan. Hij wist niet dat het kon maar hij heeft gehuild voor het eerst in zijn leven.

Sommige mensen nemen een boel koffers en dozen mee als ze een reis naar ver maken. Hij is niet zo iemand. Hij houdt niet van bagage en andere lasten. Hij heeft ook maar een klein levensverhaal, zonder verjaardagsfoto's en dergelijke. Klein maar rijk, had het eerste meisje gegrapt, bij wie hij mocht blijven overnachten na een dag samen slenteren door de stad. En zij had hem in een tuin vol palmbomen gevraagd iets op te dissen over zijn jeugd in het oerwoud. Lang had hij overwogen en ten slotte het hoofd geschud. Hij had niets te vertellen. Zij kon beter nog een boek ergens kopen met foto's vol kleur van de Amazoneplanten en -dieren. Hij kon zijn ogen niet geloven, samen starend naar die plaatjes op glanzend papier die zij zo bewonderde. Geen van die wilde katten had hij ooit gezien. Ook niet gehoord ooit. Het was niet zijn wereld, dat oerwoud. En ook de palmentuin had niets wat hem kon boeien.

Dat hij uit het oerwoud kwam drong tot hem door toen hij voor het eerst in de stad arriveerde. Geasfalteerde straten. Druk motorverkeer. Mensen die bij zijn geboorteland hoorden en niet leken op hem. Al die winkels. Al die woningen. Andere geuren. En het meeste van wat zij zeiden ontging hem. Niet dat zij een andere taal spraken dan hij. Het was vooral hoe zij dat deden. Snel, langzaam en echt traag soms en met samengeknepen lippen. Hij had geleerd zijn mond zo wijd mogelijk open te doen bij het spreken. Alsof je zingt. Beschaamd had hij naar zijn spiegelbeeld gekeken in schoenenwinkels die hij bezocht zonder iets te willen kiezen dan de juiste positie bij een spiegel waar hij kon staren naar zichzelf. Een winkeldame zag hem kijken naar zijn eigen spiegelbeeld en slipperde naar hem toe: Wat zoek je eigenlijk bij ons? Ze keek naar zijn voeten. Zij bracht hem wat dozen en nam zijn maat op. Hij kocht de goedkoopste sportsandalen. Het plastiek daarvan was hard, werd heet en deed pijn aan zijn voeten.

Hij had nergens te gaan. En iedereen die hij aansprak verwijderde zich van hem zonder zelfs iets terug te zeggen. Hij vroeg waar hij betaald werk kon vinden. Het gestolen geld werd steeds minder ook. Dagen had hij zich niet kunnen wassen. Geen rivier dichtbij die vertrouwd was. Droog en heet was de

stadslucht. Hij kon zijn eigen zweet ruiken. De honden die overal naar iets eetbaars snuffelden blaften hem angst aan. Ten slotte was hij op een bank gaan zitten bij een casino, starend naar een hotel waar buitenlanders in en uit liepen. Hij sliep niet maar echt wakker was hij ook niet. Het voorbijrazende verkeer hield hem alert. En de wind. De wind was koel. Bracht regenwolken. Een vreemde jonge vrouw, een meisje eigenlijk, had hem opgemerkt. Misschien was zij ook alleen. En omdat zij naar hem bleef kijken begon hij te glimlachen. Dichterbij kwam zij. Mooi gezicht met zonnebril op. Zij sprak hem aan met een zacht: Ben je van het binnenland? Van het bovenland is hij maar hij knikte gretig. Een klein gesprek. En zij had hem meegenomen naar haar hotelkamer. Douchen kan als je wilt? Kleding van haar paste hem. Er stonden twee smalle bedden gescheiden op de kamer. Zij zou het regelen met de medewerkers van het hotel. Zij kenden haar goed. Het kwam in orde. En de volgende dag ging zij een rivierenreis maken met twee gidsen. Haar gidsen gaven hem wat schone kledingstukken. Onderbroeken. Overhemden met lange mouwen. Jongemannen met gelig haar. Hij mocht blijven op haar kamer. Zijn verblijf was betaald. Verbluft liet zij hem achter. Baden. Onder een douche staan en het verwarmde water voelen glijden langs zijn lichaam.

Warm, koud. Hij tintelde. De eerste avond was hij na het bad meteen in slaap gevallen voor uren. Een kamermeisje had hem wakker geklopt reeds ver in de morgen. Of hij iets nodig had? Honger had hij. Of hij het ontbijt op de kamer wou? Hij had geknikt. Een week bijna liet hij zich niet buiten zien. Hij lag maar in bed languit en loom na te denken. Had het meisje met de gelige krullen aan hem gezien dat hij van het bovenbosland was!? Hoe kon hij iets veranderen aan zijn uiterlijk en zijn omstandigheden? Hij nam zich voor om zich te bevrijden van alles wat aan hem kleefde van het dorp waar hij geboren was. Hij had geen moeite met leren en met het aanleren van wat dan ook, en dingen afleren kon voor hem dus geen probleem zijn. Hij zag zichzelf in de spiegel. Gekleed. Naakt. Het was het lichaam waarmee hij zou moeten leven. Een goed lichaam. Tanig als de lianen waaraan hij als jongetje had gehangen. Krachtig als een wurgslang. Niet echt zwart maar donkerbruin als kreekwater. En helemaal van hem van top tot teen. Een nieuwe naam had hij nodig. En nieuwe ervaringen. Een nieuwe wereld met mensen die hem niet herkenden.

Toen het meisje terug was gekeerd van haar jungletocht en hem zo zacht aansprak dat hij slechts de klank van haar stem hoorde, zo zacht dat de tranen hem in de ogen schoten, dankte hij haar voor zijn ver-

blijf op zo'n dure locatie. Hij mompelde: Dankjewel dat ik mocht leven in jouw kamer! Hij hield zijn blik op haar gericht alsof hij vreesde dat zij ineens zou verdwijnen in het zonlicht dat haar huid lichtjes had gebruind. Zonder schroom maakte hij duidelijk wat hij zou doen. Het land verlaten samen met haar, want hij wist dat zij zowat op vertrek stond, en of zij hem voor enige tijd onderdak kon bieden. Dat kon. Hij mocht niet meer dan dat verwachten van haar want ze was bezig voor haar opleiding een project af te ronden en daarvoor had ze al haar aandacht nodig. Had hij bloedverwanten in Nederland? Ja, zei hij. Even dacht ze nog na en toch zei ze: Ik mag je graag, Brandon! Haar ogengroen tintelde naar blauw en grijs. Jij bent mooi, moeyeah, zei hij ineens. Jij ook, Brandon! Zij wilde hem aanraken. Hij schoof opzij en hij wist precies waarom zij zich met een glimlach had afgewend. Hij voelde dat aan zijn ballen iedere keer als zij te dichtbij kwam. Nooit had hij nog met een meisje gelegen voor seks. En hij zou haar niet willen teleurstellen. Liep hij met haar door de stad dan zag hij mensen kijken. Ze kijken naar ons, had zijn moeyeah een keer gezegd: Alsof ze een wereldwonder zien! Ze lachte daarbij. Hij niet. Stadsmensen zijn eigenaardig, moeyeah, mompelde hij. Jij mag mij Shanti noemen, zei ze. Hij had geknikt. Hoe kon zij weten dat hij haar

per ongeluk moeyeah noemde, in zijn dorp het troetelwoord voor kleine meisjes. Zij kon zich beter niet verdiepen in stadscreolen. Hij keek het liefst recht in haar ogen maar de blikken van anderen ontweek hij. Vooral die van stadsmensen. Met opzet.

Zij was geboren in Europa maar zij had met haar ouders jaren gewoond in diverse landen in Afrika. Hij keek mee naar de lichtbeelden op de computer die ze hem liet zien van mensen die op hem leken in landen ver weg. Pas in zijn muloschooljaren hadden ze hem verteld dat waar hij geboren was niet echt een dorp was, maar een schuilplaats van weggelopen slavernijarbeiders. Op school hadden ze hem een kaart getoond van Suriname. De stip van zijn geboortedorp. Slavernijgebeurtenissen deden zijn bloed veranderen in ijswater. Hij had altijd maar op één plaats gewoond. In zijn eigen hoofd. En in zijn hoofd was geen ruimte voor honderden jaren geleden. In zijn hoofd was ook geen ruimte vrij voor slavernijpijn. Sommige marronjongens riepen soms dat hun huidskleur echt pijn deed zodra zij in Paramaribo rondliepen. Hij had daar nog geen last van gehad. Een klein gesprek had hij nodig om Shanti uit te leggen dat hij naar zijn ouders moest afreizen om afscheid te nemen. Stil had zij hem aangehoord. In zijn ogen gekeken terwijl hij sprak. Haar roze lippen dicht bij zijn kin met stop-

pels. Hij nam afscheid van haar door haar heel even aan te raken aan haar zo witte handen. Waren die koel misschien. Zijn handen en zelfs zijn handpalmen waren erg warm altijd en donkerbruin. De tropenzon maakt mij tot brandhout, dacht hij. Hij zei alleen maar: Ik ga echt mee met je naar Nederland! Hij durfde haar naam nog niet uit te spreken. Hij wist niet hoe. Zijn moeyeah had geknikt. Hem nagekeken terwijl hij de gang doorliep en hem opeens hard toegeroepen: Tot ziens, Brandon!

Moeiteloos heeft hij zijn reisdocumenten in orde gemaakt binnen de beschikbare tijd van een paar dagen. Dwars door heftige regens heen had hij lopen rennen van het ene stadskantoor naar weer een ander loket. Naast Shanti op de achterbank heeft hij zich naar Zanderij laten rijden in het busje van het hotel. Hij had meegenomen een sporttas waarin ondergoed, een baddoek, een trainingspak met overal ritssluitingen, slippers en een tandenborstel. Zestien jaar oud. Zij was drieëntwintig. Zij had zijn paspoort bekeken en daarbij opgemerkt dat hij een fijnbesneden gelaat heeft. Maar ze was geschrokken van zijn leeftijd. Zij had hem ouder ingeschat. Zij had hem niet gevraagd waarom hij zo dringend naar het buitenland wou. En of hij goed afscheid had genomen van zijn dorp, zijn familie, zijn vrienden. Zij had gezegd dat hij er knap

uitzag in zijn nieuwe spijkerbroek en witte overhemd. Een winterjack kon worden gekocht op Schiphol. Zij gaf hem geen kans om leugens te verzinnen. Stelde geen vragen. Zij had een petje op met zonneklep waarop het logo van het hotel. En zij schoof hem er een toe. De twee gidsen zouden doorreizen naar Frans-Guyana. Hij begon haar aardig te vinden. Op een dag zou hij haar alles vertellen. Het zou een dag duren want zijn herinneringen moesten als vissen worden opgehengeld uit diep water. Op het vliegveld raakten zij gescheiden reeds bij het inchecken. Zij schoof hem een rol snoepjes toe en pakte zijn hand stevig vast voor eventjes.

In het vliegtuig kwamen ze immers niet naast elkaar te zitten. Zij had een duur ticket. Had hij ook kunnen betalen want het goud dat zijn familie meegaf, was omgewisseld in Europees geld. Gedeeltelijk doorgestuurd naar zijn vaders broer in Amsterdam. Hij wist zeker dat zij zaten in hetzelfde vliegtuig. Zij boven. Hij beneden. Onrustig had hij rondgekeken. De hoofden. De achterhoofden. De ogen overal. Hij zat haast gedrukt tegen een raampje aan. Weinig ruimte voor zijn lange benen. Naast hem twee Hindoestanen. Zwijgend en stil. Sporttas strak tussen zijn voeten. Schoenen van zwart leer had hij aan en sokken. Het gonzen van de vliegtuigmotoren. Stewar-

dessen liepen heen en weer. Zijn onrust nam toe maar gedachten aan samen met Shanti naar een echt huis gaan wiegden hem in diepe slaap meteen na een glas water en gedurende de vlucht over de oceaan. Een goede morgen had de gezagvoerder iedereen gewenst. Lag Europa reeds onder hem. Hij had het ontbijt snel naar binnen gewerkt. Vlinders in zijn buik. Shanti in gedachten. Een uitputtingsslag was het geweest om het goud te verkopen en ten slotte zijn paspoort geregeld te krijgen. En dan ten slotte goedgekleed bij Shanti te verschijnen voor vertrek. Een neef van zijn vader had zo hard getracht hem op andere gedachten te krijgen met waarschuwingen als: Die bakra-moeyeah gaat je platvreten en je dan op straat zetten als een stuk afval! Zulke aanvallen hadden hem meer geraakt dan hij dacht en vermoeid. Ze wisten dus dat hij zich ophield met een jongedame van buiten. En zij hadden hem meteen laten weten dat zoiets niet in goede aarde viel bij de mannen van zijn marronfamilie!

Op Schiphol had Shanti hem glimlachend opgewacht met haar vader die hen was komen ophalen. De broer van zijn eigen vader stond er ook met twee van zijn kinderen. Allen wildvreemd voor hem. Behalve de sjaal die zij omhadden met de kleurige patronen van zijn geboortedorp en het geslachtsteken van hun

stamvader. Neven die lachend op hem afliepen en hem omhelsden. Zijn vriendin en haar vader keken, knikten hem bemoedigend toe en zwaaiden naar hem. Even kreeg hij het gevoel om te zullen vallen van verwarring. Zo veel mensen bij mekaar en voortdurend in beweging! Zo'n enorme ruimte met zo veel kunstlicht! Had hij zelf nog iets in te brengen. Hij is maar met zijn eigen bloedverwanten meegegaan. Nooit is hij Shanti nog tegengekomen. Denkt hij daaraan dan wil hij schreeuwen van pijn.

Natuurlijk heeft hij naar haar verlangd, vooral tijdens seks met meisjes die het wilden doen met hem. Het zijn er veel geweest. Te veel. En hij weet waarom. Als de metro in Amsterdam is zijn leven. Het gaat maar door en er is geen uitzicht. Hij kan doorlopend van plaats verwisselen. Hij kan soms zelfs uitstappen en een onbekend pad op gaan. In Paramaribo kwam hij bij het ronddwalen altijd weer terug bij de stadsrivier en bij de gevels van hoge herenhuizen. En de amandelbomen waren vertrouwd evenals de straatventers met hun lekkernijen. Paramaribo is geen stad, had een marronmeester hem ruw uitgelegd: Paramaribo is gewoon een steigerplaats van slavenmeesters die zich heeft uitgebreid tot een dorpskern met mooie huizen en dure winkels voor bevoorrechten. Hij heeft de stad zes weken ervaren als vluchtplaats